
IshvaraproktaM 4 Shivarchanopadesham

ईश्वरप्रोक्तं ४ शिवार्चनोपदेशम्

Document Information

Text title : IshvaraproktaM 4 Shivarchanopadesham

File name : IshvaraproktaM4shivArchanopadesham.itx

Category : shiva, shivarahasya, upadesha, advice

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH | adhyAyaH 47 | 7-70||

Latest update : October 29, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 2, 2024

sanskritdocuments.org

ઈશ્વરપ્રોક્તં ૪ શિવાર્ચનોપદેશમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે મહાદેવાખ્યે)

- શિવપાર્વતીસંવાદે -

શ્રદ્ધયા સકૃદેવાપિ સમભ્યર્ચ્ય મહેશ્વરમ્ ।

ગાયત્ર્યા ચ સમભ્યર્ચ્ય સોમસ્થાનમવાપ્નુયાત્ ॥ ૭ ॥

પગ્ન્યાક્ષરેણાભિપૂજ્ય રુદ્રલોકે વસેન્નરઃ ।

કલ્પમેકં દિવ્યદેહઃ શિવરૂપેણ સદ્ગતઃ ॥ ૮ ॥

પગ્ન્યભિર્બ્રહ્મભિઃ પૂજ્ય શિવં શિવગણો ભવેત્ ।

સંશોધ્ય ચ શુભં લિડગં હેમપીઠં શુભોદકૈઃ ॥ ૯ ॥

અદ્ભિઃ પૂતે તથા પીઠે લિડ્ગે ચાવાહ્ય શકુરમ્ ।

દૃષ્ટ્વા દેવં તથા લિડ્ગે સુપુષ્પં મસ્તકે ક્ષિપેત્ ॥ ૧૦ ॥

કલ્પિતે ચાસને તત્ર નિર્માલ્યમપનોદ્ય ચ ।

પાદમાચમનં ચાર્ધ્યં દત્વા રુદ્રાય શમ્ભવે ॥ ૧૧ ॥

સ્નાપયેદ્રન્ધતોયેન પાટલીમિશ્રિતેન ચ ।

ક્ષીરેણ ચ ગવાં નિત્યં ઘૃતેન ચ સુગન્ધિના ॥ ૧૨ ॥

દધ્ના ચ મધુના ચૈવ કીટહીનેન શકુરિ ।

ઐક્ષવ્યા સિતયા ચાપિ સ્નાપયેદ્દેવમીશ્વરમ્ ॥ ૧૩ ॥

નારિકેલોદકૈઃ સ્નાપ્ય મોચામ્બરકસુપાનસૈઃ ।

જમ્બીરસારૈર્ગન્ધોદૈઃ કુશપુષ્પહિરણ્યજૈઃ ॥ ૧૪ ॥

અખણ્ડનીરધારાભિઃ સ્નાપયેત્પરમેશ્વરમ્ ।

રુદ્રેણ ચમકેનૈવ તથા પૌરુષસૂક્તકૈઃ ॥ ૧૫ ॥

કદ્બુદ્રૈઃ પવમાનૈશ્ચ વામદેવાદિસામભિઃ ।

રથન્તરૈસ્તથા રૌદ્રૈઃ શિવેડથર્વશિખાદિભિઃ ॥ ૧૬ ॥

સ્નાપયેદ્દેવદેવેશં તર્પયેદ્દનામભિઃ ।
 શુદ્ધવસ્ત્રેણ સમ્મૂજય પીઠે સ્થાપ્ય મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૭ ॥
 ભસ્મના ચન્દનાદૈશ્ચ લેપયેત્સાક્ષતાદિભિઃ ।
 રોચનાદૈશ્ચ સમ્મૂજય ચન્દ્રૈશ્ચૈવ મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૮ ॥
 બિલ્વપત્રૈરખાણ્ડૈશ્ચ દૂર્વાપામાર્ગદર્ભકૈઃ ।
 નીલોત્પલૈસ્તથા પત્રૈર્નન્દ્યાવર્તશિરીષકૈઃ ॥ ૧૯ ॥
 મલ્લિકાગમ્પકૈર્જાજીવકુલાર્કશમીસુમૈઃ ।
 કરવીરૈશ્ચ કુટજૈઃ પાટલૈર્દ્રોણસમ્ભવૈઃ ॥ ૨૦ ॥
 કેતકી બૃહતીપુષ્પૈઃ પુષ્પૈરાગ્વધોદ્ભવૈઃ ।
 પૂજયેન્નામભિર્દેવિ નિધનેત્યાદિભિઃ શિવે ॥ ૨૧ ॥
 દત્વા પગ્થવિધં ધૂપં તગજાગરુકેસરમ્ ।
 દેવદ્રુસદ્ભજૈર્બેલ્વગુગુલં સધૃતં શિવે ॥ ૨૨ ॥
 દીપાન્ પ્રજ્વાલ્ય ઘૃતજાન્ પાચસં ચ નિવેદયેત્ ।
 દધિભક્તં ચ મધ્વાજયપરિપ્લુતમુમાપતેઃ ॥ ૨૩ ॥
 શુદ્ધાન્નં ચૈવ મુદ્રાન્નં માષાન્નં ચ નિવેદયેત્ ।
 માષાપૂપં ગુડાપૂપં ગોધૂમાપૂપમેવ ચ ॥ ૨૪ ॥
 ખેજિકા લઙ્કુકાષ્ઠૈવ મોદકાઃ ફેણિકાઃ શિવે ।
 મણ્ડકાભક્ષ્યભોજ્યં ચ નિવેદ્યં સ્યાત્સદા શિવે ॥ ૨૫ ॥
 શાકસૂપાદિદધ્યન્નં ગુડાન્નં વિનિવેદયેત્ ।
 ક્રમેણૈવ ફલૈઃ શ્રેષ્ઠૈઃ પાનકૈર્મજિકાં તથા ॥ ૨૬ ॥
 તામ્બૂલમથ ગન્ધાઢ્યં સકલં વિનિવેદયેત્ ।
 નીરાજયેત્તતો દીપૈઃ શતસાહસ્રવર્તિકમ્ ॥ ૨૭ ॥
 વૃષકુમ્ભગજાકારં નાગમાનુષરૂપકમ્ ।
 નાક્ષત્રં દીપકં દત્વા સદ્યોજાતાદિપગ્ધકૈઃ ॥ ૨૮ ॥
 પગ્થપાત્રેષુ દેયં સ્યાત્તતઃ કર્પૂરખાણ્ડજમ્ ।
 રક્ષાબન્ધં તતઃ કુર્યાદ્ભસ્મના ત્રિઃ ક્રમેણ તુ ॥ ૨૯ ॥
 ઋક્સામયાજુષાથર્વમન્ત્રૈઃસ્તુત્વા મહેશ્વરમ્ ।

પૌરાણૈર્વા તથા વાક્યૈઃ સ્તુવીત પરમેશ્વરમ્ ॥ ૩૦ ॥

ઈશાનં પુરુષં ચૈવમધોરં વામમેવ ચ ।

સધોજાતં જપેત્પશ્ચાત્પગ્ચભિઃ પૂજયેચ્છિવમ્ ॥ ૩૧ ॥

છત્રં ચ ચામરે દિવ્યે વ્યજનાદર્શકધ્વજમ્ ।

વીણાવેણુમૃદંગાદીન્ શઙ્ખદુન્દુભિકાહલમ્ ॥ ૩૨ ॥

ચાર્મં તન્ત્રીમયં શ્રેષ્ઠં તથૈવ ચ મુખોદ્ભવમ્ ।

વાદ્યં ચ શ્રેષ્ઠમિત્યાહુઃ શિવાર્ચાસુ મહેશ્વરિ ॥ ૩૩ ॥

અલાભે સર્વવાદ્યાનાં ઘણ્ટાઘોષઃ પ્રશસ્યતે ।

રત્નસ્વર્ણોદ્ભવં પાત્રં રાજતં તામ્રજં તથા ॥ ૩૪ ॥

કાંસ્યપૈત્તલસમ્ભૂતં દારવં ચાશ્મસમ્ભવમ્ ।

શૌક્તિકં પત્રસમ્ભૂતં મૃન્મયં વાપ્યલાભતઃ ॥ ૩૫ ॥

કલ્પયેચ્છિવપૂજાયાં ફલં સ્યાદુત્તરોત્તરમ્ ।

પગ્ચામૃતં ચાન્યગવાં કાપિલં સ્યાત્તતોઽધિકમ્ ॥ ૩૬ ॥

નારિકેલં તથૈવાન્યત્ શ્વેતં તત્ર પ્રશસ્યતે ।

રમ્ભાઃ સુવૃત્તપીતાચ્છાઃ પ્રશસ્તાસ્ત્વભિષેચને ॥ ૩૭ ॥

ઈક્ષુભ્યઃ પૌણ્ડ્રકં ચેક્ષુ પ્રશસ્તં સ્નપને શિવે ।

ગુલવલ્મીકસમ્ભૂતાન્મધુ પાર્વતમુત્તમમ્ ॥ ૩૮ ॥

કૃષ્ણં નિષિદ્ધં દેવેશિ પૈતૃકે વિનિયોજયેત્ ।

તાટાકાત્કૂખમુત્કૃષ્ટં તતઃ કુલ્યોદ્ભવં શિવે ॥ ૩૯ ॥

તતો નદીભવં પુણ્યં સાગરાભિમુખાસુ ચ ।

શઙ્ખોદકં તતોત્કૃષ્ટં સર્વપાત્રજલૈરપિ ॥ ૪૦ ॥

સર્વતૈલૈરપિ શિવે તિલજં શ્રેષ્ઠમુચ્યતે ।

પ્રહરં તિષ્ઠતે જાતી દિવારાત્રી ચ મલ્લિકા ॥ ૪૧ ॥

પદ્મં નીલોત્પલં ચૈવ મુકુલં વા દિનત્રયમ્ ।

ન પર્યુષિતદોષોઽસ્તિ બિલ્વપત્રે શિવપ્રિયે ॥ ૪૨ ॥

ન પર્યુષિતદોષોઽસ્તિ હૈમે રત્નોપકલ્પિતે ।

અલાભે બિલ્વપત્રાણાં નિર્માલ્યૈઃ ક્ષાલિતૈર્યજેત્ ॥ ૪૩ ॥

पुष्पाणामप्यलाभे तु तत्पत्राणि निवेदयेत् ।
 कुटजैर्नार्ययेदीशं यस्य कस्य सुमस्य च ॥ ४४ ॥
 विना नीलोत्पलं देवि साम्भं मन्दारकैर्यजेत् ।
 मल्लिकाभिर्जतिताभिः प्रातश्चाम्भकनन्दैः ॥ ४५ ॥
 मध्याह्ने कर्णिकारैश्च करवीरैश्चपाटलैः ।
 पुत्रागैः पारिजातैश्च पुष्पैरन्यैर्याबलम् ॥ ४६ ॥
 कनकं केतकीपुष्पं निशि कादम्बरैर्यजेत् ।
 सर्वदा बिल्वपत्रं मे प्रियं शैलेन्द्रकन्यके ॥ ४७ ॥
 बिल्वपत्रे च कमले कमला सुप्रतिष्ठता ।
 नीलोत्पलेऽम्बिका साक्षात् अल्लकेरक्तसन्धितः ॥ ४८ ॥
 पुण्डरीके मण्डादेवो गणेशः शतपत्रके ।
 कर्णिकारे स्थितो वेधा मल्लिकासु हरिः स्थितः ॥ ४९ ॥
 कर्णिकारे स्थितो नन्दी दुर्गा पाटलकेषु च ।
 श्वेतार्के चैव चण्डीश पुष्पेषु गणपाः स्थिताः ॥ ५० ॥
 यमो नीलेषु पुष्पेषु रक्तेऽपार्णा प्रतिष्ठिता ।
 श्रद्धापुष्पार्चने मुक्तिर्भुक्तिरत्र समर्थने ॥ ५१ ॥
 पीतं वश्यकरं देवि नीलकं मारणो भवेत् ।
 अनेन विधिना देवः प्रसीदति मण्डेश्वरः ॥ ५२ ॥
 कृष्णागङ्गद्वयं धूपं सर्वपापनिवृत्तनम् ।
 साम्राणिजं गुग्गुलुजं धूपं वश्यकरं भवेत् ॥ ५३ ॥
 सर्वरोगहरं जैल्वं सधृतं धूपमुत्तमम् ।
 मारणोऽप्यष्टने नैव धूपो दीपोऽपि सत्तमे ॥ ५४ ॥
 कौसुमभूतैलं वश्यं स्यात् शिवदीपप्रदानतः ।
 सार्धपं रोगनाशाय माधूकं राजवश्यकम् ॥ ५५ ॥
 नारीकेलोद्भवं तैलं स्त्रीवशीकरणं शिवे ।
 नीलतैलं ज्ञानदायि शिवाग्रे दीपदापने ॥ ५६ ॥
 डैरुडे बुद्धिमान्धं स्यात् शिवाग्रे दीपदानतः ।
 गव्यमाज्यं मुक्तिदायि माडिषं पुष्टिद्वयवेत् ॥ ५७ ॥

એવં ધૂપાદિદીપેષુ પુષ્પેષુ ફલમમ્બિકે ।
 યથાલાભં પ્રકુર્વાત તાનયુક્તો ન દુષ્યતિ ॥ ૫૮ ॥
 વૃક્ષાઃ પુષ્પાણિ પત્રાદૈ વલ્લયશ્ચ મહેશ્વરિ ।
 ઉપયુક્ત શિવાચ્યાં ગાવો યા લોકમાતરઃ ॥ ૫૯ ॥
 ગતિં પ્રયાન્તિ પરમાં કિમ્પુનર્માનવાઃ શિવે ।
 દ્વિજાઃ ક્ષત્રા વિશઃ શૂદ્રાઃ સ્ત્રિયો વાપિ ચ શાકુરાઃ ॥ ૬૦ ॥
 શકુરાચ્યાસુ નિરતાઃ પ્રયાન્તિ પરમં પદમ્ ।
 પૂજયેદઃ શિવં રુદ્રં શર્વં શિવમજં સકૃત્ ॥ ૬૧ ॥
 સ યાતિ શિવસાયુજ્યં ત્રિઃ સમકુલસંયુતઃ ।
 પૂજિતં વા મહાદેવં પૂજ્યમાનમથાપિ વા ॥ ૬૨ ॥
 દૃષ્ટ્વા પ્રયાતિ વૈ મર્ત્યો રુદ્રલોકં ન સંશયઃ ।
 અર્ચિતં પ્રાતરીક્ષેત લિઙ્ગં દેવમુમાપતિમ્ ॥ ૬૩ ॥
 નૈશપાપં દ્વિમુચ્યેત મધ્યાહ્ને હયમેધભાક્ ।
 સાચં જન્માયુતોદ્ભૂતં દૃષ્ટ્વા તત્પાપનાશકૃત્ ॥ ૬૪ ॥
 નિશીથે તુ મહાદેવમભિવીક્ષ્ય વિમુક્તિભાક્ ।
 દૃષ્ટ્વા નત્વાભિગચ્છેદ્વા સ યાતિ ગણતાં મમ ॥ ૬૫ ॥
 સ કૃત્પ્રસાદગતો લિઙ્ગમનઘઃ સ્યાદ્દુરસ્ય હિ ।
 દૃષ્ટ્વા નત્વાભિગચ્છેદ્વા પ્રાદક્ષિણ્યેન શકુરિ ॥ ૬૬ ॥
 એકપ્રદક્ષિણં લિઙ્ગે ચણ્ડેશાદર્શનં તથા ।
 અદીપદર્શનં ચૈવ શિવસ્યાર્ધનમસ્થિયા ॥ ૬૭ ॥
 બ્રાહ્મણાનાં પરીવાદો હન્તિ પુણ્યં પુરાકૃતમ્ ॥
 ઇશ્વરઃ ઉવાચ ।
 ઇત્યેષ તે સમાસેન ફલાફલવિનિર્ણયઃ ॥ ૬૮ ॥
 પુણ્યં ચ દર્શનં શમ્ભોર્ધૂપદીપનિવેદને ।
 કથિતં પ્રથિતં દેવિ મહિતં શામ્ભવં વરમ્ ॥ ૬૯ ॥
 નાનાયોનિષુ સગ્ચરન્ વિધિવશાદ્વિપ્રત્યમેત્યાદરાત્

વર્ણિત્વેઽભિલવેદજાલકલનાદ્વારાગ્નિહોત્રે રતઃ ।

અગ્નિષ્ટોમમખાદિભિઃ ક્રતુવરૈરિદ્ધેષિભિશ્ચાન્તિમે

વાનપ્રસ્થગતો વિરજ્ય વિષયે ત્યક્તેષણો મસ્કરી ॥ ૭૦ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરપ્રોક્તં ૪ શિવાર્ચનોપદેશં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । મહાદેવાખ્યઃ એકાદશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૪૭ । ૭-૭૦ ॥

- .. shrIshivarahasyam . mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH . adhyAyaH 47 . 7-70..

Notes:

Śivaશિવ outlines the procedures for worshipping Him including those via the Śivaliṅga શિવલિંગ?; and mentions about the various Dravya દ્રવ્ય for Abhiṣekam અભિષેકમ્; Puṣpa પુષ્પ, Patra પત્ર, Dhūpa ધૂપ, Dipatāila દીપતૈલ, Naivedya નૈવેદ્ય etc. for offering during Pūjā પૂજા.

Several other procedures are mentioned throughout the 12 Aṁśa- s ૧૨ અંશઃ of the ŚivaRahasyam શિવરહસ્યમ્.

Selected Śloka-s from the chapter are given on this page.

Proofread by Ruma Dewan

Ishvaraproktam 4 Shivarchanopadesham

pdf was typeset on November 2, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

